

Nr 175

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändrad lydelse av 15 kap. 2 § och 18 kap. 13 § lagen den 25 maj 1962 (nr 381) om allmän försäkring; given Stockholms slott den 12 november 1965.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt 87 § regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag angående ändrad lydelse av 15 kap. 2 § och 18 kap. 13 § lagen den 25 maj 1962 (nr 381) om allmän försäkring.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

BERTIL

Sven Aspling

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att 15 kap. 2 § lagen om allmän försäkring ändras så att sådant sjukdomsår, som f. n. kan anses som poängår vid beräkning av tilläggspensionens storlek, skall få räknas som poängår även då det gäller att uppfylla kravet på visst minsta antal poängår för att tilläggspension över huvud skall utgå. Ändringen föreslås få retroaktiv verkan.

I 18 kap. 13 § föreslås en ändring som anpassar stadgandet till den nya förhandlingsrättslagstiftningen för kommunaltjänstemän och likställda.

Förslag

till

Lag

angående ändrad lydelse av 15 kap. 2 § och 18 kap. 13 § lagen den 25 maj 1962
(nr 381) om allmän försäkring

Härigenom förordnas, att 15 kap. 2 § och 18 kap. 13 § lagen den 25 maj 1962 om allmän försäkring¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

15 kap.

2 §.

Har försäkrad, som är född år 1927 eller tidigare, visst år under mer än nittio dagar uppburit sjukpenning enligt denna lag eller lagen om yrkesskadeförsäkring eller motsvarande ersättning enligt lagen om ersättning åt smittbärare och har han därvid varit placerad lägst i den sjukpenningklass, vilken han skulle hava tillhört om hans årsinkomst av förvärvsarbete uppgått till det vid årets ingång gällande basbeloppet, skall vid beräkning av det i 12 kap. 2 § första stycket angivna medeltalet av pensionspoäng bortses från nämnda år, därest medeltalet därigenom höjes, samt vid tillämpningen i övrigt av 12 kap. 2 § anses som om pensionspoäng tillgodoräknats den försäkrade för det året. Vad nu sagts skall icke avse år, då den försäkrade åtnjutit ålderspension eller förtidspension enligt denna lag eller

Har försäkrad, som är född år 1927 eller tidigare, visst år under mer än nittio dagar uppburit sjukpenning enligt denna lag eller lagen om yrkesskadeförsäkring eller motsvarande ersättning enligt lagen om ersättning åt smittbärare och har han därvid varit placerad lägst i den sjukpenningklass, vilken han skulle hava tillhört om hans årsinkomst av förvärvsarbete uppgått till det vid årets ingång gällande basbeloppet, skall vid beräkning av det i 12 kap. 2 § första stycket angivna medeltalet av pensionspoäng bortses från nämnda år, därest medeltalet därigenom höjes, samt vid tillämpningen i övrigt av 12 kap. anses som om pensionspoäng tillgodoräknats den försäkrade för det året. Vad nu sagts skall icke avse år, då den försäkrade åtnjutit ålderspension eller förtidspension enligt denna lag eller då

¹ Senaste lydelse av 18 kap. 13 § se 1964: 156.

(Nuvarande lydelse)

då undantagande enligt 11 kap. 7 § varit gällande för honom, och må ej tillämpas med avseende å mer än tre år.

(Föreslagen lydelse)

undantagande enligt 11 kap. 7 § varit gällande för honom, och må ej tillämpas med avseende å mer än tre år.

18 kap.

13 §.

Befattningshavare hos — — — — — av kassan.

Riksförsäkringsverket och — — — — — kassans styrelse.

Avlönings-, pensions- och andra anställningsvillkor för befattningshavare, som tillsätts och entledigas av riksförsäkringsverket, skola bestämmas i den ordning Konungen förordnar. Beträffande sådana villkor för förtroendeläkare är kassan pliktig ställa sig till efterrättelse de anvisningar, som på förslag av medicinalstyrelsen meddelas av riksförsäkringsverket.

För befattningshavare, som tillsätts och entledigas av riksförsäkringsverket eller medicinalstyrelsen, skola anställnings- och arbetsvillkor som må bestämmas genom avtal fastställas under medverkan av Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer samt övriga anställnings- och arbetsvillkor fastställas i den ordning Konungen förordnar.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1966.

Vid tillämpning av lagen om allmän försäkring och lagen den 25 maj 1962 (nr 382) angående införande av lagen om allmän försäkring skall 15 kap. 2 § anses ha haft den nya lydelsen sedan den 1 januari 1963.

Ansökan om pension, som genom lagakraftgående beslut avslagits men som skulle ha bifallits om 15 kap. 2 § haft den nya lydelsen, skall upptagas till ny prövning av allmän försäkringskassa.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet på Stockholms slott den 8 oktober 1965.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, KLING, EDENMAN, HERMANSSON, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för socialdepartementet, statsrådet Aspling, fråga om *ändring i lagen om allmän försäkring* och anför.

Beräkning av tilläggs pension i vissa fall

Enligt 11 kap. 6 § *lagen den 25 maj 1962 (nr 381) om allmän försäkring* skall pensionspoäng tillgodoräknas en försäkrad för varje år, för vilket pensionsgrundande inkomst fastställts för honom, och dessutom för varje år då han åtnjutit tilläggs pension i form av förtidspension enligt huvudregeln.

För att en försäkrad skall ha rätt till tilläggs pension i form av ålderspension förutsätts i 12 kap. 1 § att pensionspoäng tillgodoräknats honom för minst tre år om han är svensk medborgare och för minst tio år om han inte har svenskt medborgarskap. För svenska medborgare som är födda år 1896 räcker det enligt 22 § *lagen den 25 maj 1962 (nr 382) angående införande av lagen om allmän försäkring med pensionspoäng för två år*. Beräkningen av ålderspensionens storlek sker enligt 12 kap. 2 § *lagen om allmän försäkring* på grundval av produkten av basbeloppet och medeltalet av de pensionspoäng som tillgodoräknats den försäkrade. Om antalet poängar är högre än 15, görs beräkningen på medeltalet av de 15 högsta års poängen. Har pensionspoäng tillgodoräknats den försäkrade för mindre än 30 år reduceras pensionen i motsvarande mån. Regeln om pensionspoäng för minst 30 år för full pension har enligt 15 kap. 1 § för svenska medborgare födda under åren 1896—1914 ersatts med en 20-årsregel. För dem som är födda efter år 1914 upptrappas 20-årsregeln successivt så att 30-årsregeln gäller för dem som är födda år 1924 och senare. Därjämte gäller enligt 15 kap. 2 § för försäkrade, som är födda år 1927 eller tidigare, visst skydd mot poängminskning eller poängbortfall på grund av sjukdom m. m. Om den försäkrade under ett år uppburit sjukpenning eller viss motsvarande ersättning för mer än 90 dagar och därvid varit placerad lägst i den sjukpenningklass

som motsvarar en årsinkomst uppgående till basbeloppet vid årets ingång, skall man för det första bortse från detta år vid beräkning av medeltalet av pensionspoäng, om medeltalet därigenom höjs. Bestämmelsen får i denna del inte någon betydelse, om den försäkrade över huvud taget inte fått poäng för sjukdomsåret, men medför att en låg poäng för det året inte inverkar sänkande på poängmedeltalet. För det andra skall vid tillämpningen i övrigt av 12 kap. 2 § anses som om pensionspoäng tillgodoräknats den försäkrade för sjukdomsåret. Denna regel avser fall, då den försäkrade inte fått någon poäng för det året, och mildrar effekten av de tidigare nämnda bestämmelserna, enligt vilka pensionen reduceras, om den försäkrade inte har det antal poängår som fordras för full pension. Skyddsbestämmelsen i 15 kap. 2 § får tillämpas högst beträffande tre år. Enligt 25 § lagen angående införande av lagen om allmän försäkring får regeln tillämpas på högst två år för dem som är födda 1899 eller 1898 och på högst ett år för dem som är födda år 1897. För dem som är födda år 1896 kan bestämmelsen inte heller få tillämpning på mer än ett år. Även i övrigt stadgas vissa undantag från bestämmelsens tillämplighet.

Förutsättningarna för rätt till ålderspension har betydelse även för rätten till tilläggspension i form av förtids- eller familjepension (13 kap. 2 § tredje stycket andra punkten och 3 § samt 14 kap. 1 §). Därjämte är reglerna om beräkning av ålderspensionens storlek grundläggande för beräkning av förtids- och familjepension.

Till en början tillämpades 15 kap. 2 § så, att sjukdomsåret betraktades som poängår inte bara vid tillämpning av 12 kap. 2 § utan också vid tillämpning av 12 kap. 1 §. Denna praxis har emellertid underkänts av försäkringsdomstolen i en dom i december 1964. Domstolen har upprätthållit ett krav på minst tre års pensionspoäng, tillgodoräknade enligt 11 kap. 6 §, för att rätt till pension skall föreligga. Skyddsregeln i 15 kap. 2 § skall således enligt försäkringsdomstolens dom tillämpas bara vid pensionens beräkning. Försäkringskassorna och riksförsäkringsverket har i fortsättningen följt försäkringsdomstolens tolkning av 15 kap. 2 §. Däremot har ännu inte tagits något initiativ till omprövning av fall då pension beviljats i enlighet med tidigare praxis.

I april 1965 uppdrog Kungl. Maj:t åt riksförsäkringsverket att avge förslag till sådan lagändring att tidigare praxis lagfästes och till övergångsbestämmelser till ändringen.

Riksförsäkringsverket har föreslagit, att den hänvisning till 12 kap. 2 § som finns i 15 kap. 2 § skall utsträckas att gälla hela 12 kap., vilket bara innehåller paragraferna 1 och 2. I sådana fall då pensionsansökan tidigare avslagits men skulle ha bifallits enligt den nya lydelsen av 15 kap. 2 § skall försäkringskassorna enligt en av verket föreslagen övergångsbestämmelse på nytt pröva ansökningsen. Därvid skall den nya lydelsen anses ha gällt alltsedan den 1 januari 1963, då lagen om allmän försäkring trädde i kraft.

Försäkringsdomstolen har i ett remissyttrande lämnat förslaget utan erinran.

För egen del anser jag naturligt, att skyddsregeln i 15 kap. 2 § gäller inte bara för beräkningen av pension utan även i fråga om förutsättningarna enligt 12 kap. 1 § för rätt till pension. Detta synes kunna uppnås genom den ändring av 15 kap. 2 § som riksförsäkringsverket föreslagit och som jag därför förordar. Ändringen medför, att sjukdomsår enligt 15 kap. 2 § skall likställas med poängår även vid tillämpning av 22 § lagen angående införande av lagen om allmän försäkring. Praktiskt sett innebär ändringen att t. ex. den, som haft pensionsgrundande inkomst i två år och som uppburit sjukpenning i mer än 90 dagar under ett tredje år, anses ha haft pensionspoäng även för sjukdomsåret och därmed uppfyller minimikravet i 12 kap. 1 § på tre poängår för rätt till pension.

Den föreslagna ändringen bör träda i kraft den 1 januari 1966 men den bör få retroaktiv verkan såtillvida att vid tillämpningen av lagen om allmän försäkring och lagen angående införande av denna lag 15 kap. 2 § anses ha haft den nya lydelsen alltifrån början. Ansökningar om pension, som avslagits men som skulle ha blivit bifallna om 15 kap. 2 § haft den nya lydelsen, bör ex officio tas upp till ny prövning av försäkringskassorna. Retroaktivregeln får betydelse för dels fall där pensionsansökan bifallits enligt tidigare praxis, dels fall där ansökan genom lagakraftgående beslut avslagits med tillämpning av försäkringsdomstolens lagtolkning, dels fall där ansökan är beroende på prövning vid ikraftträdandet och dels fall där ansökan görs efter sagda tidpunkt. I samtliga fall kan pensionen utgå retroaktivt fr. o. m. tredje månaden före ansökningsmånaden eller fr. o. m. den senare månad då pensionsfallet inträffade.

Fastställande av anställnings- och arbetsvillkor för vissa befattningshavare hos allmän försäkringskassa

Enligt 18 kap. 13 § lagen om allmän försäkring (ändrad 1964: 156) skall följande befattningshavare hos allmän försäkringskassa, nämligen direktör, föredragande för pensionsärenden ävensom annan tjänsteman, beträffande vilken Kungl. Maj:t så föreskrivit, tillsättas och entledigas av riksförsäkringsverket. Kungl. Maj:t har föreskrivit, att verket skall tillsätta och entlediga befattningshavare med lön motsvarande lägst lönen i lönegrad 21 på löneplan A i statens löneförordning.

Avlönings-, pensions- och andra anställningsvillkor för tjänstemän som tillsätts av riksförsäkringsverket skall bestämmas i den ordning Kungl. Maj:t förordnar. Kungl. Maj:t har förordnat att anställningsvillkoren skall bestämmas av riksförsäkringsverket efter hörande av kassan. Verket har dock rätt att till Kungl. Maj:t hänskjuta prövningen av fråga om sådant villkor.

Allmän försäkringskassa är skyldig att beträffande avlönings-, pensions- och andra anställningsvillkor för förtroendeläkare hos kassan ställa sig till efterrättelse de anvisningar, som riksförsäkringsverket meddelar på förslag av medicinalstyrelsen.

Kommunaltjänstemannalagen den 3 juni 1965 (nr 275) är tillämplig på bl. a. tjänstemännen vid de allmänna försäkringskassorna och reglerar deras ställning i arbetsrättsligt hänseende. Enligt 2 § gäller om tjänstemans anställningsförhållande vad som är bestämt i avtal. Om vissa anställningsvillkor får dock avtal inte träffas. Detta gäller främst om tjänsteorganisation, arbetsuppgifter, ledningen och fördelningen av arbetet och arbetstidens förläggning samt om författningsreglerade villkor angående tjänstetillsättning, disciplinär bestraffning eller anställnings upphörande. Kommunaltjänstemannalagen träder i kraft den 1 januari 1966.

I enlighet med riksdagens beslut (prop. 1965: 77, SU 106, rskr 296) har den 1 juli 1965 inrättats ett nytt ämbetsverk — statens avtalsverk — med uppgift att handha huvuddelen av den förhandlingsverksamhet som tidigare bedrivits i civildepartementet och hos olika statliga myndigheter. Kungl. Maj:t har den 3 juni 1965 (nr 462) utfärdat instruktion för avtalsverket.

I prop. 1965: 60 angående reform av de offentliga tjänstemännens förhandlingsrätt m. m. erinrade föredragande departementschefen (s. 232) om att det f. n. finns vissa bestämmelser i lag — exempelvis 18 kap. 13 § lagen om allmän försäkring — angående ordningen för fastställande av avlöningsvillkor m. m. för vissa offentliga tjänstemän. I den mån ändring av sådana bestämmelser påkallades av den i propositionen föreslagna nya lagstiftningen skulle förslag läggas fram senare.

Förslag till ändring av nämnda lagrum har lagts fram i en inom civildepartementet utarbetad promemoria (Stencil C 1965: 3) med förslag till lag om rätt i vissa fall för statens avtalsverk att företräda kommun m. fl. I promemorian framhålls, att nuvarande bestämmelser i 18 kap. 13 § lagen om allmän försäkring förutsätter att anställningsvillkoren för vissa försäkringskassetjänstemän regleras i offentligrättslig ordning och att bestämmelserna bör anpassas till den nya ordningen, enligt vilken de offentliga tjänstemännens anställningsvillkor i princip regleras i avtal. På grund därav föreslås den ändringen i paragrafen att sådana anställnings- eller arbetsvillkor för här avsedda befattningshavare, varom avtal får träffas, skall fastställas under medverkan av Kungl. Maj:t eller myndighet som Kungl. Maj:t bestämmer. En sådan bestämmelse medför enligt den i promemorian föreslagna lagen om rätt i vissa fall för statens avtalsverk att företräda kommun m. fl. att avtalsverket med bindande verkan för försäkringskassorna kan föra förhandling samt sluta och uppsäga kollektivavtal om anställnings- och arbetsvillkoren för de nämnda befattningshavarna eller eljest enhetligt reglera dessa villkor. Kungl. Maj:t skall dock enligt förslaget kunna förordna att avtalsverkets befogenheter i stället skall utövas av annan statlig myndighet

eller Kungl. Maj:t eller att avtalsverket skall få överlåta sin befogenhet till annan statlig myndighet eller kommun.

Vidare föreslås i promemorian sådan ändring av 18 kap. 13 § lagen om allmän försäkring att det skall ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma vilken myndighet som skall utfärda anvisningar till de allmänna försäkringskassorna om anställnings- eller arbetsvillkor för förtroendeläkare.

Departementspromemorian har remissbehandlats i vanlig ordning. I yttrandet från riksförsäkringsverket, Statstjänarkartellen, Tjänstemännens Centralorganisations tjänstemannasektion (TCO-S) och Försäkringskassornas Förhandlingsorganisation uppmärksammas förslaget till ändrad lydelse av 18 kap. 13 § lagen om allmän försäkring. Remissinstanserna tillstyrker eller förklarar sig inte ha något att erinra mot den föreslagna ändringen. Mot det i förslaget använda uttrycket att anställnings- och arbetsvillkor fastställs under medverkan av Kungl. Maj:t eller den myndighet som Kungl. Maj:t bestämmer har TCO-S den anmärkningen att det inte klart anger, att anställnings- och arbetsvillkoren skall regleras i avtal.

Jag anser att bestämmelserna om reglering av anställningsvillkoren för sådana tjänstemän vid de allmänna försäkringskassorna som tillsätts och entledigas av riksförsäkringsverket bör anpassas till den nya förhandlingsrättslagstiftningen på sätt som föreslås i departementspromemorian. Med hänsyn bl. a. till pågående omorganisation av den statliga förhandlingsverksamheten synes det vidare lämpligt att Kungl. Maj:t får bemyndigande att bestämma vilken myndighet som skall utfärda anvisningar om anställnings- eller arbetsvillkor för förtroendeläkare.

Med anledning av den invändning mot förslagets formulering, som TCO-S gjort, vill jag framhålla, att det åsyftade uttrycket endast anger vem som företräder arbetsgivaren vid förhandling.

Hemställan

I överensstämmelse med det anförda föreligger förslag till *lag angående ändrad lydelse av 15 kap. 2 § och 18 kap. 13 § lagen den 25 maj 1962 (nr 381) om allmän försäkring*, vilket torde få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende som *bilaga*.

Jag hemställer att lagrådets utlåtande över lagförslaget måtte inhämtas för det i 87 § regeringsformen omförmälda ändamålet.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Kungl. Höghet Regenten.

Ur protokollet:

Anders Leion

Förslag

till

L a g

angående ändrad lydelse av 15 kap. 2 § och 18 kap. 13 § lagen den 25 maj 1962
(nr 381) om allmän försäkring

Härigenom förordnas, att 15 kap. 2 § och 18 kap. 13 § lagen den 25 maj 1962 om allmän försäkring¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

15 kap.

2 §.

Har försäkrad, som är född år 1927 eller tidigare, visst år under mer än nittio dagar uppburit sjukpenning enligt denna lag eller lagen om yrkesskadeförsäkring eller motsvarande ersättning enligt lagen om ersättning åt smittbärare och har han därvid varit placerad lägst i den sjukpenningklass, vilken han skulle hava tillhört om hans årsinkomst av förvärvsarbete uppgått till det vid årets ingång gällande basbeloppet, skall vid beräkning av det i 12 kap. 2 § första stycket angivna medeltalet av pensionspoäng bortses från nämnda år, därest medeltalet därigenom höjes, samt vid tillämpningen i övrigt av 12 kap. 2 § anses som om pensionspoäng tillgodoräknats den försäkrade för det året. Vad nu sagts skall icke avse år, då den försäkrade åtnjutit ålderspension eller förtidspension enligt denna lag eller

Har försäkrad, som är född år 1927 eller tidigare, visst år under mer än nittio dagar uppburit sjukpenning enligt denna lag eller lagen om yrkesskadeförsäkring eller motsvarande ersättning enligt lagen om ersättning åt smittbärare och har han därvid varit placerad lägst i den sjukpenningklass, vilken han skulle hava tillhört om hans årsinkomst av förvärvsarbete uppgått till det vid årets ingång gällande basbeloppet, skall vid beräkning av det i 12 kap. 2 § första stycket angivna medeltalet av pensionspoäng bortses från nämnda år, därest medeltalet därigenom höjes, samt vid tillämpningen i övrigt av 12 kap. anses som om pensionspoäng tillgodoräknats den försäkrade för det året. Vad nu sagts skall icke avse år, då den försäkrade åtnjutit ålderspension eller förtidspension enligt denna lag eller då

¹ Senaste lydelse av 18 kap. 13 § se 1964:156.

(Nuvarande lydelse)

då undantagande enligt 11 kap. 7 § varit gällande för honom, och må ej tillämpas med avseende å mer än tre år.

(Föreslagen lydelse)

undantagande enligt 11 kap. 7 § varit gällande för honom, och må ej tillämpas med avseende å mer än tre år.

18 kap.

13 §.

Befattningshavare hos — — — — — av kassan.

Riksförsäkringsverket och — — — — — kassans styrelse.

Avlönings-, pensions- och andra anställningsvillkor för befattningshavare, som tillsätts och entledigas av riksförsäkringsverket, skola *bestämmas* i den ordning Konungen förordnar. *Beträffande sådana villkor* för förtroendeläkare är kassan pliktig ställa sig till efterrättelse *de anvisningar, som på förslag av medicinalstyrelsen meddelas av riksförsäkringsverket.*

För befattningshavare, som tillsätts och entledigas av riksförsäkringsverket, skola *anställnings- och arbetsvillkor som må bestämmas genom avtal fastställas under medverkan av Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer samt övriga anställnings- och arbetsvillkor fastställas* i den ordning Konungen förordnar. *Beträffande anställnings- och arbetsvillkor* för förtroendeläkare är kassan pliktig ställa sig till efterrättelse *anvisningar av myndighet som Konungen bestämmer.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1966.

Vid tillämpning av lagen om allmän försäkring och lagen den 25 maj 1962 (nr 382) angående införande av lagen om allmän försäkring skall 15 kap. 2 § anses ha haft den nya lydelsen sedan den 1 januari 1963.

Ansökan om pension, som genom lagakraftätagande beslut avslagits men som skulle ha bifallits om 15 kap. 2 § haft den nya lydelsen, skall upptagas till ny prövning av allmän försäkringskassa.

Utdrag av protokoll, hållet i lagrådet den 1 november 1965.

N ä r v a r a n d e:

f. d. justitierådet LIND,
justitierådet Y. SÖDERLUND,
regeringsrådet ÅBJÖRNSSON,
justitierådet BRUNNBERG.

Enligt lagrådet den 21 oktober 1965 tillhandakommet utdrag av protokoll över socialärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet den 8 oktober 1965, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i 87 § regeringsformen avsedda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag angående ändrad lydelse av 15 kap. 2 § och 18 kap. 13 § lagen den 25 maj 1962 (nr 381) om allmän försäkring*.

Förslaget, som finns bilagt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av hovrättsfiskalen Carl Herman Bergh.

Förslaget föranledde följande yttrande av *lagrådet*.

Vid föredragning inför lagrådet har upplysts, att förtroendeläkare avses skola vara anställda såsom tjänstemän. Med hänsyn härtill torde den föreslagna lydelsen av *18 kap. 13 § tredje stycket* lagen om allmän försäkring böra ändras, exempelvis så att efter ordet »riksförsäkringsverket» insättes »eller medicinalstyrelsen» och att sista punkten utgår.

Vad angår *övergångsbestämmelserna* vill lagrådet anföra följande. Den föreslagna ändringen i 15 kap. 2 § innebär, att sjukdomstid i viss mån skall kunna medräknas för att uppnå det minimum av poängår som fordras för tilläggspension. Poängår kan hänföra sig till tid från och med år 1960 och kan alltså ligga såväl före som efter ikraftträdandet av lagen om allmän försäkring. En ändring nu i fråga om vad som fordras för att ett år skall anses vara poängår måste rimligen gälla från och med år 1960. Om det stadgas, att en sådan ändring skall träda i kraft viss dag och annat icke sägs, saknas därför anledning att uppfatta detta annorlunda än ordalydelsen anger, eller så att all prövning skall ske med tillämpning av den ändrade lydelsen. Samtliga faktiska omständigheter som kan inverka skall således bedömas efter den ändrade lagen, också de som hänför sig till tiden före ändringens ikraftträdande. Enligt det nu föreliggande förslaget skall lagstiftningen om ändring i lagen om allmän försäkring träda i kraft den 1 januari 1966. För fall där ansökan icke ännu gjorts den 1 januari 1966 eller

är beroende på prövning, erfordras enligt det sagda icke någon ytterligare bestämmelse för att åstadkomma den avsedda tillämpningen. Och fall där pensionsansökan bifallits enligt den tidigare praxis torde det icke föreligga anledning att ompröva. Däremot synes fall där ansökan genom lagakraftäggande beslut avslagits med tillämpning av försäkringsdomstolens lagtolkning böra bli föremål för omprövning. En bestämmelse av det innehåll som i tredje stycket av övergångsbestämmelserna anges torde härvidlag vara lämplig och tillfyllest. Lagrådet, som följaktligen anser att något behov icke föreligger av en övergångsbestämmelse sådan som den i andra stycket upptagna, förordar att denna utgår.

Ur protokollet:

Stig Granqvist

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet på Stockholms slott den 12 november 1965.

N ä r v a r a n d e:

Ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, ASPLING, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDEKVIST, GUSTAFSSON.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för socialdepartementet, statsrådet Aspling, lagrådets den 1 november 1965 avgivna utlåtande över det till lagrådet den 8 oktober 1965 remitterade förslaget till *lag angående ändrad lydelse av 15 kap. 2 § och 18 kap. 13 § lagen den 25 maj 1962 (nr 381) om allmän försäkring.*

Föredraganden erinrar om att genom prop. 1965: 153 lagts fram förslag till lag om ställföreträdare för kommun vid vissa avtalsförhandlingar m. m.

Föredraganden redogör för innehållet i lagrådets utlåtande och anför vidare. Vad lagrådet förordat i fråga om 18 kap. 13 § bör godtagas. Lagrådet har föreslagit att andra stycket övergångsbestämmelserna skall utgå. Med hänsyn till att förmån med stöd av 15 kap. 2 § nya lydelsen skall kunna utgå för tid före den 1 januari 1966 förordar jag att det remitterade förslaget behålls oförändrat i denna del.

Föredraganden hemställer att lagförslaget efter den ändring som sålunda angetts måtte jämlikt 87 § regeringsformen föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten att till riksdagen skall avlästas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Håkan M. Rahm